Eerste Kamer der Staten-Generaal

Staatssecretaris Koninkrijksrelaties en Slagvaardige Overheid
De heer E. van der Burg
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 45

e-mail postbus@eerstekamer.nl

datum *3 november 2026*
betreft *Vragen over de Mededeling van de Europese Commissie over een nieuwe strategische visie voor de ultraperifere gebieden*
ons kenmerk *182891*

Geachte heer Van der Burg,

De leden van de vaste commissie voor Koninkrijksrelaties hebben met belangstelling kennisgenomen van de Mededeling van de Europese Commissie over een nieuwe strategische visie voor de ultraperifere gebieden (UPG) van de EU en het bijbehorende regelgevingspakket.[1] De leden van de fracties van de **BBB** en de **PVV** hebben naar aanleiding daarvan een aantal vragen en opmerkingen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de BBB-fractie

1. De leden van de **BBB**-fractie vragen welke directe en indirecte gevolgen de voorgestelde UPG-strategie van de Europese Commissie heeft voor de landen binnen het Koninkrijk (Aruba, Curaçao en Sint-Maarten) en voor de openbare lichamen in het Caribische deel van Nederland (Bonaire, Saba en Sint-Eustatius), gelet op hun huidige status als Landen en Gebieden Overzee (LGO)?
2. Deelt u de opvatting van deze leden dat er vanuit de lokale gemeenschappen en overheden op de eilanden grote behoefte is aan helderheid over de voor- en nadelen van een eventuele statuswijziging van LGO naar UPG, met name gelet op het onafhankelijke onderzoek van de Universiteit van Curaçao dat op 29 juni 2026 aan de Tweede Kamer is aangeboden[2]? Kunt u aangeven hoe dit rapport wordt meegewogen in de kabinetsreactie die in het vierde kwartaal van 2026 wordt verwacht?
3. Hoe beoordeelt u de conclusie dat een eventuele overgang naar de UPG-status weliswaar kan leiden tot ruimere toegang tot Europese structuur- en cohesiefondsen (waarbij de BES-eilanden op basis van hun economische positie in beginsel onder de minder ontwikkelde regio's zouden vallen), maar tegelijkertijd aanzienlijk zwaardere Europese regelgeving, toezichtverplichtingen en administratieve lasten met zich meebrengt?
4. Bent u met de eilandelijke stakeholders van oordeel dat extra financiering vanuit de EU geen automatische garantie biedt voor succesvolle projecten of lagere kosten van levensonderhoud, zolang de lokale uitvoeringscapaciteit en het benodigde gespecialiseerde personeel op de eilanden ontoereikend zijn? Zo nee, waarom niet? Welke structurele ondersteuning biedt het Rijk om deze uitvoeringskloof te dichten?
5. Welke garanties kunt u geven dat een eventuele verandering in de Europese status niet leidt tot een onoverkomelijke druk op de lokale begrotingen, de kleinschalige economieën en de

[1] COM(2026)660, COM(2026)661, COM(2026)662.
[2] Rapport EU-statuskeuze van de Caribische eilanden, bijlage bij *Kamerstukken II* 2025-2026, 36800 IV, nr. 68.

positie van kleine ondernemers op de eilanden, die sterk afhankelijk zijn van de dollarzone en specifieke regionale handelsstromen in het Caribisch gebied?

6. Hoe geeft u invulling aan de beloofde gesprekken met de betrokken eilanden over dit onderwerp, en op welke termijn kunnen de Eerste en Tweede Kamer de definitieve kabinetsreactie op het LGO-UPG-onderzoek tegemoetzien?
7. Bent u bereid om in nauw overleg met de besturen van Bonaire, Saba en Sint-Eustatius vooraf een diepgaande, eilandspecifieke kosten-batenanalyse uit te voeren waarin niet alleen de potentiële EU-subsidies, maar ook de structurele meerkosten van wetgeving, toezicht en naleving helder in kaart worden gebracht, alvorens enige politieke besluitvorming over een statuswijziging wordt overwogen?
8. Hoe waardeert u de alternatieve beleidsroute waarbij de huidige LGO-status behouden blijft, maar er actiever en gerichter gebruik wordt gemaakt van bestaande Europese programma's, handelsmogelijkheden en regionale samenwerkingsverbanden met Caribische partners, zoals Small Island Developing States (SIDS) en LGO's, om zo de economische weerbaarheid en bestaanszekerheid te vergroten zonder de nadelen van verregaande Europese integratie?

Vragen en opmerkingen van de leden van de PVV-fractie

De leden van de **PVV**-fractie lezen in het voorstel voor een verordening betreffende de aanpassing van bepaalde voorschriften en de vermindering van de administratieve lasten in de ultraperifere gebieden van de Unie het volgende:

"Bij Verordening Asielprocedureverordening (EU) 2024/1348 (de "asielprocedureverordening") is een gemeenschappelijke procedure voor de toekenning van internationale bescherming in de EU vastgesteld. De Franse ultraperifere gebieden (Guadeloupe, Frans-Guyana, Martinique, Mayotte, Réunion en Saint-Martin), die geen deel uitmaken van de Schengenruimte op grond van artikel 138 van de Schengenuitvoeringsovereenkomst, hebben een specifieke geografische positie en worden ook getroffen door aanzienlijke migratiestromen. Het aantal asielaanvragen in die gebieden is het afgelopen jaar toegenomen: met 26 % in Frans-Guyana in de loop van één jaar, en zeven keer zo veel in Mayotte in vergelijking met 2025. In dit verband is een afwijking van artikel 4, lid 1, van de asielprocedureverordening nodig om een doeltreffende bescherming van de grenzen te waarborgen en tegelijkertijd het recht op internationale bescherming te waarborgen overeenkomstig het migratie- en asielpact. Hierdoor kan een andere autoriteit dan de beslissingsautoriteit de beslissing tot aanvaarding of weigering van toegang met het oog op het verzoeken om internationale bescherming in de Franse ultraperifere gebieden worden genomen op basis van een bindend advies van de beslissingsautoriteit."[3]

De aan het woord zijnde leden constateren dat het aantal asielaanvragen in de Franse ultraperife gebieden het afgelopen jaar is toegenomen. Kunt u aangeven in hoeverre de regering rekening houdt met het de toegenomen asielstroom naar deze gebieden ten aanzien van aangrenzende of nabijgelegen gebieden van het Nederlandse Koninkrijk, zoals Sint Maarten ten opzichte van het Franse Saint-Martin? Worden er maatregelen genomen om de asielstroom via of vanuit deze gebieden naar delen van het Nederlandse Koninkrijk en/of doorreis naar het Europese deel van Nederland tegen te gaan?

Kunt u aangeven hoeveel asielaanvragen er de afgelopen vijf jaar zijn gedaan op de BES-eilanden, Aruba, Curaçao en Sint Maarten? Kunt u tevens aangegeven of en in hoeverre asielzoekers vanuit het Caribische deel van het Koninkrijk zijn doorgereisd naar Europees Nederland (en met welke grondslag)? Kunt u daarnaast aangeven wat de gevolgen zijn van een eventuele LGO-status of een UPG-status voor de Caribische eilanden van het Koninkrijk ten aanzien van asiel en migratie, mede gelet op het in uw brief van 1 september 2026 aan de Tweede Kamer genoemde LGO-UPG-onderzoek[4]? Kan zo'n status volgens u effect hebben op een asielaanvraag of doorreismogelijkheden naar Europees Nederland?

[3] COM(2026)661, p. 3.
[4] *Kamerstukken II* 2025-2026, 22112, nr. 4430.

U stelt in uw brief van 1 september 2026 ten aanzien van het LGO-besluit in relatie tot het Meerjarig Financieel Kader (MFK) het volgende:

"De belangrijkste elementen van de Nederlandse inzet op het terrein van de LGO zijn: (1) het benadrukken van het strategisch belang van het partnerschap en EU aanwezigheid -via de LGO- in het Caribisch gebied (en andere geopolitiek relevante regio's), (2) het ontwikkelen van separate calls voor Sub National Island Jurisdictions (SNIJ's), (3) betere en eenvoudiger toegang voor de LGO tot de zogenoemde horizontale fondsen van de Europese Unie via toegesneden formats voor indiening van voorstellen en rapportage. De Nederlandse inzet op de LGO in de EU gaat verder dan het LGO-besluit. Zo is mede door Nederlandse inzet in de positie van de Raad t.a.v. Global Europe in het aankomende MFK opgenomen dat de toegang voor de LGO moet worden verbreed tot financiering voor regionale en transregionale projecten uit alle geografische enveloppes."[5]

Kunt u aangeven of deze Nederlandse inzet op toegang tot fondsen en financiering de hoogte van het MFK (en daarmee de Nederlandse bijdrage) niet nog verder opstuwt?

De leden van de vaste commissie voor Koninkrijksrelaties zien uw beantwoording met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag binnen vier weken.

Hoogachtend,

Paul Rosenmöller
Voorzitter van de vaste commissie voor Koninkrijksrelaties

[5] *Kamerstukken II* 2025-2026, 22112, nr. 4430, p. 1.